

DG Éducation et culture

Leonardo da Vinci

pisteur
No LLP-LdV/Tol/2008/RO/026

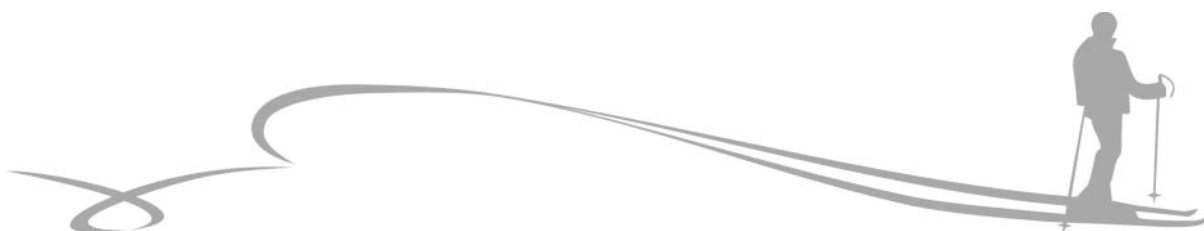

Проучване на възможностите за пренос на Националния диплом на френския пистьор

Документ № 2_EU_bg

Проучване на възможностите за пренос на Националния диплом на френския пистьор

Ноември 2010

СЪДЪРЖАНИЕ

1	ПРОЕКТЪТ ПИСТЬОР	3
2	МЕТОДОЛОГИЯ НА ПРОЕКТА – ПОДХОД ЧРЕЗ КОМПЕТЕНТНОСТИТЕ	7
3	ПРОДУКЦИЯ НА ПРОЕКТА	9
4	ЦЕЛ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО ЗА ПРЕНОСИМОСТ НА СЕРТИФИКАТА	11
5	ИЗПОЛЗВАНА МЕТОДОЛОГИЯ	13
	5.1 Начин на действие	13
	5.2 Използвани средства	13
	5.3 Роля на различните партньори	14
	5.4 Състав на работната група	15
	5.5 График на работата	16
6	ИЗСЛЕДВАНЕ НА УСЛОВИЯТА ЗА ПРЕНОСИМОСТ	17
	6.1 Списък на образователните практики в трите партньорски страни	17
	6.1.1 Сравнителна таблица на длъжностите в трите страни	17
	6.1.2. Сравнителна таблица относно подготовката за четирите функции в трите партньорски страни	17
	6.1.3 Решения относно преноса на обучението (Ф1 - Ф4) в трите страни	27
	6.1.4 Програми за подготовка на инструктор – учител в трите страни	29
	6.1.5. Решения относно обучението за инструктори в трите страни	32
	6.2. Процедури по регистрирането на квалификациите в Румъния и България	35
	6.2.1 Национална рамка на професионалното обучение в Румъния	35
	6.2.2 Анализ на условията за пренос на френския сертификат за пистьор/спасител в Румъния	39
	6.2.3 Система за регистриране на сертификатите в България	41
	6.2.4 Анализ на условията за пренос на френския сертификат за пистьор/спасител в България	43
	6.3 – Фактори, оказващи влияние върху преноса	44
	6.3.1 Фактори, произтичащи от участниците	44
	6.3.2 Фактори, произтичащи образователната система	44
	6.3.3 Фактори, произтичащи от дейността на институциите	44
7	ЗАКЛЮЧЕНИЕ	46
8	РЕЧНИК	47

1

ПРОЕКТЪТ ПИСТЬОР

Развитието на ски-центровете е предизвикателство за икономическото развитие на планинските райони в Румъния и България. Съществуващите курорти не са достигнали нивото на качество на услугите, предлагани в големите европейски ски-центрове и по-специално френските. Франция има голяма известност в тази област, в нея се намира по-голямата част от големите международни ски-курорти.

Дейностите, които, с оглед практикуването на ски, могат да бъдат считани за ключови, са свързани с подготовката, поддръжката на пистите, безопасността и спасяването върху пистите. Тези дейности са основните в ски-центровете. Персоналът, зает с изпълняването на тези цели, има разнообразни задачи: поддръжка, подготовка на пистите, изработване на сняг, посрещане, профилактика, сигнализиране, информация, разполагане на средствата за предпазване, безопасно предизвикване на лавини, спасяване... И ако функцията спасяване е организирана в двете страни – България и Румъния, тази на поддръжката и обезопасяването на пистите не е структурирана. Тези две функции са разделени в Румъния и България, те са обединени във Франция. Те са обект на една френска квалификация, диплома за пистьор/спасител.

Проектът се състои в трансфер на френската квалификация към двете страни бенефициенти, като се адаптира към специфичния контекст на тези две страни.

Резултатите от проекта са следните:

- R1.** Проучване на състоянието, проблемите и перспективите, свързани с организацията на функциите поддръжка и спасяване върху пистите (организация на службите на пистите, функции на пистьорите, съществуващо обучение в трите страни).
- R2.** Проучване на условията за трансфер на френския диплом към 2-те страни партньори.
- R3.** За всяка от двете функции, поддръжка и спасяване, справочник на професионалните дейности.

R4a. Програма за обучение на пистьорите/спасители, модулна, прогресивна и интегрирана, набор от педагогически ресурси за трансфер на френските педагогически инструменти.

R4b. Съгласуване с Европейската квалификационна рамка. Проучване на възможностите за интегриране на новите инструменти на обучението в нормативните рамки на България и Румъния.

R5. Програма за обучение на обучители на пистьори, приложена при тестова група от 18 обучители (9 за всяка страна).

R6. Уеб сайт, брошура за представяне, CD за представяне на продукцията на проекта.

Проектът визира като основна цел професионализацията на пистьорите в двете страни, Румъния и България, за да се повиши нивото на качеството на услугите, предлагани в техните ски-курорти. В по-далечен план става дума също за благоприятстване на мобилността на професионалистите в рамките на европейските ски-курорти, мобилност, която ще съпътства интернационализирането на клиентелата.

Проектът се състои в трансфер, след адаптиране, на френския диплом, доказал се във времето. Неговото създаване става постепенно, от 70-те години насам. Обновен е през 90-те години.

Направеният избор за трансфер на френския диплом в рамките на този проект отговаря на двойна мотивация:

- От една страна, двете страни партньори, Румъния и България, са в процес на търсене на инженеринг за повишаване на нивото на собствената им система на обучение, все още силно белязана от колективистичния модел.
- От друга страна, двете професионални асоциации във Франция, Националният синдикат на лифтовите работници във Франция (SNTF) и Националната асоциация на ръководителите по обслужване на пистите (ADSP) правят проучвания за реактуализиране на квалификациите, които са изработили постепенно в продължение на тридесетина години.

Наистина, тези две асоциации, създадени през 1980 г., са се ангажирали много с проблемите, свързани с функцията, тъй като тяхната основна мисия е обучението на пистьорите спасители и организирането на стажове за квалификация. Присъствието на тези две асоциации показва интереса им към проекта.

Напоследък се наблюдава развитие на практиките на пързаяне, на типовете клиента, на икономическия контекст на курортите, на техниките и материалите за оказване на помощ. Към частта основни технически познания, които са били доминиращи при създаването на дипломата, сега се прибавят нови измерения – комерсиална комуникация, превенция на рисковете за околната среда. Нарастващата комплексност на тази професия налага също да се обръща внимание на педагогическото обучение на обучителите на пистьори.

Трансферът се състои в предлагане на румънските и българските партньори на продукта от френския опит, диплома на пистьора спасител. Румънските и българските партньори ще могат да усвоят целия или част от този диплом и неговите съставни части, и това в съответствие с предизвикателствата, с които са се сблъскали, и с нормативните рамки, в които се ситира тяхната дейност. Различните предвидени в проекта дейности ще позволят адаптирането на трансферираните части, за да се вземат изцяло предвид спецификите на контекста на курортите в тези две страни

По повод на този проект ще стане дума също:

- за размишления върху предимствата и недостатъците на разделянето на функциите поддръжка и спасяване, този дебат е отворен в трите страни;
- за адаптиране на продуктите от френския опит (съдържание на обучението и професионални квалификации) към румънския и българския контекст;
- но също и за споделяне между европейски партньори на една и съща педагогическа култура, центрирана върху един и същ подход, „Подхода чрез компетентностите”.

Другата важна характеристика на тази европейска педагогическа култура е свързана с Европейската квалификационна рамка. Мондиализирането на обмена засяга хората и тяхната квалификация. Докато мобилността на хората беше незначителна, не беше необходимо квалификациите да са прозрачни. Сегашната ситуация е съвсем друга. Всяка страна има нужда да привлече най-добрите таланти. За това е необходимо да се създаде европейско пространство на професионалните квалификации. Този европейски обхват на професионалните сертификации все още не е считан за очевиден от различните участници в системите за професионално обучение. Проектът Леонардо е привилегирован инструмент за изграждането на тази „европейска култура”.

В хода на адаптирането на този диплом към румънския и българския контекст, се създаде справочник на професионалните дейности, справочник за обучението за всяка от големите области на обучение (поддръжка, подготовка, обезопасяване, комуникация, спасяване и т.н.). От тези справочници на професионалните дейности са извлечени знанията, съответни на компетентностите, прилагани при тези дейности.

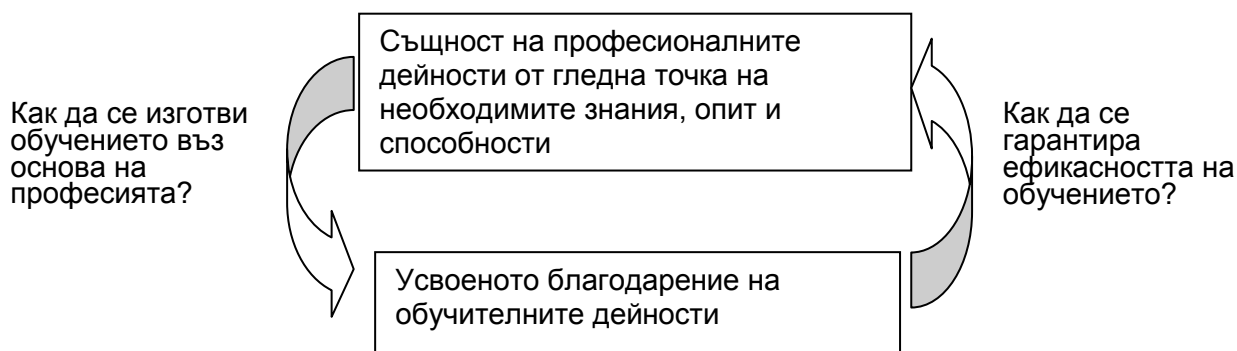
Инструментите за обучение, които ще са резултат от всичко това, ще бъдат съгласувани с Европейската квалификационна рамка (разполагане върху едно от 8-те нива, присъждане на ЕКВЕТ...).

2

МЕТОДОЛОГИЯ НА ПРОЕКТА – ПОДХОД ЧРЕЗ КОМПЕТЕНТНОСТИТЕ

Постепенно учителите разработиха подход, целящ „превръщането на обучението в лост на икономическото развитие“, а именно Подхода чрез компетентностите (ПЧК).

ПЧК е *подход, гледна точка, водеща насока*, която осмисля учителните практики. Тази насока се състои в обвързване на съществуващите професионални практики в рамките на дадена професия с обучението на титуляри в същата тази професия по такъв начин, че **резултатите** от обучението да оказват **пряко влияние** върху съответното работно място.

От тази водеща насока, каквато всъщност представлява ПЧК, се зароди нова област на компетентности на учителите, тази на **инженеринга на обучението**.

В рамките на проекта ще се придържаме към следното определение за инженеринг на обучението:

„Съвкупност от технически методи, приложими в обучението“. Цел на анализа е определена организация или услуга. Ето защо инженерингът на обучението се явява съвкупност от методи, инструменти, подходи, чиято основна цел е:

- Да бъде анализирана проблематиката, свързана с човешките ресурси при дадена организация на труда;
- Тази проблематика да намери израз в необходимостта от обучение;
- Да бъдат определени условията, при които обучението ще отговори на потребностите;

- Да се оцени дали дейността е оказала желаня ефект върху проблематиката;
- Ако е възможно, да се направят необходимите корекции.
- В рамките на трансфера, беше използвана методологията на инженеринга на обучението в приложение на подхода чрез компетентностите. Съвкупността от произведени документи, които бяха предмет на методологически избор, са следните:
 - Методология за изработване на Проучването на състоянието, проблемите и перспективите, свързани с организацията на функциите поддръжка и спасяване върху пистите в трите страни;
 - Методология за изработване на Справочника на професионалните дейности;
 - Методология за позициониране на модулната програма за обучение на Пистьорите в Европейската квалификационна рамка.

3

ПРОДУКЦИЯ НА ПРОЕКТА

No.	Заглавие на документа	Код
1	Проучване на състоянието, проблемите и перспективите, свързани с организацията на функциите поддръжка и спасяване върху пистите в България (на френски език)	1_BG_fr
	Проучване на състоянието, проблемите и перспективите, свързани с организацията на функциите поддръжка и спасяване върху пистите в България (на български език)	1_BG_bg
2	Проучване на състоянието, проблемите и перспективите, свързани с организацията на функциите поддръжка и спасяване върху пистите във Франция (на френски език)	1_FR_fr
3	Проучване на състоянието, проблемите и перспективите, свързани с организацията на функциите поддръжка и спасяване върху пистите в Румъния (на френски език)	1_RO_fr
	Проучване на състоянието, проблемите и перспективите, свързани с организацията на функциите поддръжка и спасяване върху пистите в Румъния (на румънски език)	1_RO_ro
4	Европейски синтез на проучванията на състоянието, проблемите и перспективите, свързани с организацията на функциите поддръжка и спасяване върху пистите в България, Франция и Румъния (на български език)	1_EU_bg
	Европейски синтез на проучванията на състоянието, проблемите и перспективите, свързани с организацията на функциите поддръжка и спасяване върху пистите в България, Франция и Румъния (на френски език)	1_EU_fr
	Европейски синтез на проучванията на състоянието, проблемите и перспективите, свързани с организацията на функциите поддръжка и спасяване върху пистите в България, Франция и Румъния (на румънски език)	1_EU_ro
5	Проучване на възможностите за пренос на Националния диплом на френския пистьор (на български език)	2_EU_bg
	Проучване на възможностите за пренос на Националния диплом на френския пистьор (на френски език)	2_EU_fr
	Проучване на възможностите за пренос на Националния диплом на френския пистьор (на румънски език)	2_EU_ro
6	Справочник на професионалните дейности на пистьора в България (на български език)	3_BG_bg
	Справочник на професионалните дейности на пистьора в България (на френски език)	3_BG_fr

7	Справочник на професионалните дейности на пистьора във Франция (на френски език)	3_FR_fr
8	Справочник на професионалните дейности на пистьора в Румъния (на френски език)	3_RO_fr
	Справочник на професионалните дейности на пистьора в Румъния (на румънски език)	3_RO_ro
9	Европейски справочник на професионалните дейности на пистьорите (на български език)	3_EU_bg
	Европейски справочник на професионалните дейности на пистьорите (на френски език)	3_EU_fr
	Европейски справочник на професионалните дейности на пистьорите (на румънски език)	3_EU_ro
10	Европейска програма за модулно обучение на Пистьори (на български език)	4_EU_bg
	Европейска програма за модулно обучение на Пистьори (на френски език)	4_EU_fr
	Европейска програма за модулно обучение на Пистьори (на румънски език)	4_EU_ro
11	Списък на педагогическите ресурси, свързани с европейското модулно обучение на Пистьори (на български, френски, румънски език)	5_EU_bg_fr_ro
12	Европейска програма за обучение на обучители (на български език)	6_EU_bg
	Европейска програма за обучение на обучители (на френски език)	6_EU_fr
	Европейска програма за обучение на обучители (на румънски език)	6_EU_ro
13	Интернет сайт www.pisteur.eu (на български, френски, румънски език)	7_EU_bg_fr_ro
14	Брошура Пренос на френския Национален диплом на пистьора в България и Румъния (на български език)	8_EU_bg
	Брошура Пренос на френския Национален диплом на пистьора в България и Румъния (на френски език)	8_EU_fr
	Брошура Пренос на френския Национален диплом на пистьора в България и Румъния (на румънски език)	8_EU_ro
15	CD-rom Пренос на френския Национален диплом на пистьора в България и Румъния (на български, френски, румънски език)	9_EU_bg_fr_ro

4

ЦЕЛ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО ЗА ПРЕНОСИМОСТ НА СЕРТИФИКАТА

Изследването на условията за преносимост на Националния сертификат за пистьор/спасител трябва да спомогне за определянето на общите условия, необходими за адаптирането на френския опит в обучението на местно ниво в България и Румъния.

Сравнението на актуалното положение разкри общите аспекти в спецификата и преориентацията в бъдещия ни план за работа.

Проектът за пренос на Националния сертификат за пистьори не налага промяна в структурирането на различните услуги, като в тази област всяка страна запазва своята свобода и самостоятелност.

Изследването на условията за преносимостта е помощен елемент в проведеното разглеждане относно обучението на пистьори във Франция, Румъния и България. По този повод бяха изброени всички въпроси и конкретни трудности, с които е свързан евентуалния пренос.

Естествено, изследването трябва да вземе под внимание бъдещите нужди на партньорите и техния интерес за цялостното или частичното запазване на Френския национален сертификат за пистьори.

Отговорите, които са формулирани на този етап от проучването, не са задължително окончателни. Те представляват единствено насоки за работата, които в хода на един евентуален пренос могат да се променят, особено след уточняването на организацията, услугите и критериите за регистриране на сертификатите в България и Румъния.

Ще се опитаме на анализираме следния въпрос:

Въпреки многообразието на обществените и частните участници в сектора, въпреки политическия и социално-икономическия контекст, въпреки човешките параметри и

целите, които се покриват или се противопоставят, френските професионалисти успяха, благодарение на Националния сертификат за пистьор/спасител, да обучат силни участници в областта на френския ски сектор, каквито са пистьорите/спасители, участващи в пълна хармония с околната им среда в постоянната еволюция на зимния ски туризъм.

Днес проектът за преносимостта ни води до следния въпрос: Какви са условията за преноса на френския национален сертификат в България и Румъния.

За да отговорим на този въпрос, трябва да:

- Определим категориите работна заетост (или функции), които търпят влиянието от преноса.
- Определим използваните практики в процеса на обучение
- Сравним регулаторните рамки (свързани и с регистрирането на квалификациите), които са присъщи на всяка партньорска страна,
- Тези три аспекта ще позволят идентифицирането на възпиращите и стимулиращите фактори за пренасянето на квалификациите.

По този начин ще бъде определено кои елементи могат да бъдат пренесени в системите на България и Румъния и при какви условия.

5

ИЗПОЛЗВАНА МЕТОДОЛОГИЯ

5.1 Начин на действие

Проведено беше сравнително проучване на практиката в трите страни (България, Франция и Румъния), основано на трите национални проучвания за състоянието, проблемите и перспективите, свързани с организацията на функциите поддръжка и спасяване върху пистите, с оглед осмисляне и извличане на общите аспекти и спецификите, характерни за всяка страна:

- Съществуващо обучение, свързано с тези функции,
- Какви са възможностите за трансфер и адаптиране на целия или част от Френския национален диплом на Пистьора спасител.

Тази сравнителна таблица обхващаше:

- Състояние на длъжностите в трите страни;
- Състояние на обучението в трите страни;
- Описание на обучението по отношение на 4-те следни функции: подготовка, поддръжка и обезопасяване на пистите; спасяване; утъпкване и производство на сняг.
- Състояние на поддържащото обучение и обучението за усъвършенстване в 3-те страни;
 - Състояние на обучението на учителите в 3-те страни;
 - Описание на обучението на учители върху 4-те функции.

5.2 Използвани средства

Работните групи от трите страни изработиха сравнителна таблица върху полето на действие на длъжността, обучението и нормативната рамка във всяка страна във връзка с 4-те основни функции, до които се достигна при изработването на Проучването за състоянието на професията в трите страни.

- Поддръжка и експлоатация на пистите
- Утъпкване
- Производство на изкуствен сняг
- Спасяван

Това сравнение даде възможност за сравнително проучване върху основните моменти, които могат да повлияят на трансфера.

Схеми на работа, използвани в трите страни.

ФУНКЦИИ	България	Франция	Румъния
F1 (поддръжка и експлоатация на пистите, обезопасяване)			
F2 (спасяване върху ски пистите)			
F3 (утъпкване)			
F4 (производство на изкуствен сняг)			

Наименование на обучението	
Длъжност, за която се отнася (функция)	Пистьор-Спасител
Съдържание	
Продължителност	
Предварителни изисквания	
Изпит	
Сертификат	
Изпитна комисия	

5.3 Роля на различните партньори

В 3-те страни партньори беше съставена работна група за провеждане на анкетите, проучването и изработването на аналитичните таблици, представени по-долу.

След синтез на предадените от трите страни елементи последва изработването на проучване за условията на трансфер.

5.4 Състав на работната група

Име	Длъжност	Институция
Цветелина КЪНЕВА	Експерт	CDI
Пенчо БАБУКЧИЕВ	Експерт	CDI
Татяна АНГЕЛОВА	Експерт	CDI
Роза ТОНЕВА	Експерт	CDI
Кармен БАРНА	Експерт	Трансилвански университет
Йон СОАРЕС	Заместник-директор	АНА ТЕЛЕРИФИК/ ANA TELEFERIC
Милена КУЛЕВА	Експерт	Национална спортна академия
Проф. Даниела ДАШЕВА	Заместник-ректор	Национална спортна академия
Ирина РАДЕВСКА	Експерт	Национална спортна академия
Захари ШОПОВ	Директор	Пампорово АД
Георги КАРАМИТЕВ	Заместник-директор	Пампорово АД
Каталин ИЛАСКУ	Експерт	Партньор
Лурдес ФЕРНАНДЕС	Ръководител на проекта	ГРЕТА САВОА
Жан Лу КОСТЕР	Директор обслужване на пистите – Експерт	Управление на пистите във Вал д'Изер
Кристиан ОТЖЕНДР	Заместник-председател „Обучение“	Асоциация на ръководителите по обслужването на пистите и сигурността
Людовик КОЕНДЕ	Ръководител на образователни проекти Chargé de mission Formation	Национален синдикат на въжените линии във Франция
Серж РИВЕЙ	Ръководител на проекти, свързани с пистите Chargé de mission Pistes	Национален синдикат на въжените линии във Франция

Доминик ЖЮЕН	Обучител на пистьори – Обучител – Експерт	Обслужване на пистите в Тин
Бернар ПАСКАЛ МУСЛАР	Обучител на пистьори – Обучител – Експерт	Обслужване на пистите във Вал д'Изер
Люк ОАРО	Координатор на обучението за пистьори/спасители	ГРЕТА САВОА

5.5 График на работата

Естество на срещата	Място	Дати	Предмет
Пилотен комитет	Шамбери	15 до 18 юни 2009	Представяне на трите Проучвания на състоянието на професията. Изработване на синтез и на Проучване за условията на трансфер
Пилотен комитет	София	29 до 30 септември 2009	Припомняне на методологията за проучване на условията за пренос. Работна група по темата.
Европейски семинар	София Пампорово	21 до 23 октомври 2009	Валидиране на продукцията от професионалистите.
Пилотен комитет	Лион	10 до 12 март 2010	Финализиране и валидиране на документите.

6

ИЗСЛЕДВАНЕ НА УСЛОВИЯТА ЗА ПРЕНОСИМОСТ

6.1 Списък на образователните практики в трите партньорски страни

6.1.1 Сравнителна таблица на длъжностите в трите страни

Френската, българската и румънската работна група изготвиха сравнителна таблица на съществуващите във всяка страна длъжности, свързани с четирите функции, които са обект на описанието.

ФУНКЦИИ	България	Франция	Румъния
Ф1 (изграждане и експлоатация на пистите, обезопасяване)	Ски инструктор Машинист Оператор на лифт Оператор на машина за сняг Ски патрул	Пистьор/спасител	Служител – писти
Ф2 (оказване на помощ в ски-зоните)	Планински спасител	Пистьор/спасител	Планински спасител
Ф3 (утъпкване)	Машинист	Водач на техника за утъпкване на сняг	Водач на машина за утъпкване на сняг
Ф4 (производство на изкуствен сняг)	Оператор на машина за изкуствен сняг	Работник - производство на сняг	Работник - производство на сняг

6.1.2. Сравнителна таблица относно подготовката за четирите функции в трите партньорски страни

Сравнителните таблици разглеждат четирите функции, определени предварително от френски, български и румънски специалисти и разгледани при описанието на положението във всяка страна:

- Изграждане, експлоатация и обезопасяване на пистите
- Помощ
- Утъпкване
- Производство на сняг

ФУНКЦИИ	България	Франция	Румъния
Ф1 (изграждане и експлоатация на пистите, обезопасяване)	Няма образователна програма	Национален сертификат за пистьор/спасител Покрива обучението по обезопасяването Обучението за експлоатацията и изграждането не е институционализиран	Няма образователна програма
Ф2 (оказване на помощ в ски-зоните)	Съществува образователна програма за планински спасител, провеждана в две нива и осигурена от Планинската спасителна служба	Национален сертификат за пистьор/спасител. Оказването на помощ се преподава при общото обучение за пистьор/спасител.	Съществува образователна програма, която осигурява „сертификат за планински спасител”
Ф3 (утъпкване)	Обучението е осигурено от производителя на машините	В момента се изготвя сертификат за професионална квалификация. Съществува и свидетелство за проверка на знанията, издавана от ADSP и изпит, провеждан от SNTF. Има осигурено обучение и от производителите на машините.	Обучението е осигурено от производителя на машините
Ф4 (производство на изкуствен сняг)	Обучението е осигурено от производителя на машините	В момента се изготвя сертификат за професионална квалификация. Има осигурено обучение и от производителя на машините. Обучение за производство на сняг от Грета Савоа, даващо удостоверение за умения.	Обучението е осигурено от производителя на машините

6.1.2.1 Описание на обучението в трите страни за функциите изграждане и обезопасяване.

За разлика от Франция, в България и Румъния засега не съществува обучение за изграждане и обезопасяване на пистите.

Единствено Франция предлага обучение за тази функция с националния сертификат за пистьор/спасител.

Във Франция

Наименование на обучението	НАЦИОНАЛЕН СЕРТИФИКАТ ЗА ПИСТЬОР/СПАСИТЕЛ 1^a степен
	Обезопасяване Модул CGMM+ Специален
Длъжност (функция)	Пистьор/спасител
Съдържане	Превенция: маркировка, поставяне на жалони, разчистване на лавини, защита, сигнализация, прием – информация, правилник, Откриване на жертви от лавини
Продължителност	20 часа
Изисквания за кандидатстване	18 години, Технически тест, PSE 1 - PSE 2 (Модули за спасител по 35 часа всеки)
Изпит	Изпит CGMM- Специален изпит
Квалификация	BNPS 1 ^a степен алпийски ски
Жури	Жури –Служби към Министерство на младежта и спорта –Генерална дирекция на националната полиция – Генерална дирекция на националната жандармерия – Национални асоциации на кметовете на зимни и летни курорти – Национална асоциация на ръководителите по обслужването на пистите и сигурността на зимните курорти – Национална асоциация на пистьор/спасителите - Национален синдикат на въжените линии във Франция

Регулаторна рамка	Декрет пистьор/спасител 79 869 –05/10/1979 Декрет пистьор/спасител 92.1379 – 30/12/1992
--------------------------	--

6.1.2.2 Описание на обучението в трите страни относно функцията СПАСИТЕЛ

Обучението за тази функция е добре дефинирано и регламентирано в трите партньорски страни.

6.1.2.2.1 В България

Наименование на обучението	1. Обучение за спасители - състои се от 2 части
	1.1 Обучение за стажант-спасител
	1.2 Обучение за спасител
Длъжност (функция)	Планински спасител/ ОКАЗВАНЕ НА ПОМОЩ (включително операции в рамките на пистите)
Съдържание	1.1. Курс от 8 дни при зимни условия; курс от 8 дни при летни условия (първа година) 1.2. След успешно завършване на обучението за стажант следва практикуване като стажант- спасител (с ограничени правомощия), като на следващата година курсистът може да започне обучение за спасител. Курс от 8 дни при зимни условия; курс от 8 дни при летни условия (втора година на обучение)
Продължителност	Четири курса по 80 часа всеки – общо 320 часа Включват се 120 часа обучение по медицина – теория и практика. 200 часа – техника и тактика на планинското спасяване (спасяване в рамките на пистите, в лавини, в скалисти местности, издирване на изчезнали хора, работа при инциденти с лифтове, изучаване на снега, метеорология, свързка, спасителна екипировка)

Изисквания за кандидатстване	<ul style="list-style-type: none">▪ 18 навършени години; образование за скиор, категория С▪ успешен приеман изпит по медицина,▪ успешен приеман изпит по планински туризъм▪ успешен приеман изпит по алпинизъм▪ препоръки от двама действащи спасители▪ средно образование▪ шофьорска книжка▪ медицинско свидетелство
Изпит	Изпит под формата на тестове в края на всеки от четирите курса.

Квалификация	Сертификат за придобита квалификация – планински спасител
Жури	Инструктори по планинско спасяване към Образователния център на ПСС Медици - планински спасители към Образователния център на ПСС
Регулаторна рамка	Обучението е регламентирано чрез вътрешни документи на ПСС – Български червен кръст. Периодично и в случай на необходимост документите се актуализират

6.1.2.2.2 В Румъния

Наименование на обучението	Удостоверение за планински спасител 1.1. Въведение в планинското спасяване (кандидат) 1.2. Обучение по планинско спасяване (начално ниво) 1.3. Обучение по планинско спасяване (напреднало ниво)
Длъжност (функция)	Планински спасител (оказване на помощ включително в ски-зоната)
Съдържание	Съдържанието е сходно с това от френската система с малки разлики по отношение на броя на часовете и характерните дейности за зоните извън ски-зоната

Продължителност	1.1. Кандидат – минимум 2 години (до достигане на изискваното за начинаещите ниво), 1.2. Начинаещ – 2 стажа по 10 дни (10 дни през зимата и 10 дни през лятото), 1.3. Напреднало ниво - 2 стажа по 10 дни (10 дни през зимата и 10 дни през лятото),
------------------------	---

Изисквания за кандидатстване	18 години, Добро здравословно състояние (медицинско свидетелство за способност за работа на голяма надморска височина) Изкаран стаж за кандидат - планински спасител (с продължителност 2 години), Владеене на планински спортове (ски и алпинизъм) Задължително образование (задължително 10 години), Чисто свидетелство за съдимост
Изпит	Текущо или етапно оценяване по време на целия стаж – минимум 2 години В края на всеки стаж (общо 4 изпита) за начинаещо и напреднало ниво,

	Краен изпит за придобиване на сертификата след преминаването на четирите стажа (начинаещо и напреднало ниво), Изпит за подновяване на сертификата (на всеки 3 години)
Квалификация	Начинаещо ниво: <ul style="list-style-type: none"> o Сертификат за обучение за начинаещи планински спасители през зимния сезон o Сертификат за обучение за начинаещи планински спасители през летния сезон Напреднало ниво: <ul style="list-style-type: none"> o Сертификат за обучение за напреднали планински спасители през зимния сезон o Сертификат за обучение за напреднали планински спасители през зимния сезон, Сертификат ПЛАНИНСКИ СПАСИТЕЛ (след успешно изкарване на 4 стажа – начинаещо и напреднало ниво),
Жури	Национална асоциация на планинските спасители в Румъния (ANSMR)
Регулаторна рамка	HG 77/2003 (HG = правителствено решение)

6.1.2.2.3 Във Франция

Наименование на обучението	Национален сертификат за пистьор/спасител 1^a степен – Функция спасител
Длъжност (функция)	Пистьор/спасител
Съдържание	CGMM – СПЕЦИАЛИЗИРАНО ОБУЧЕНИЕ
Продължителност	140 часа

Изисквания за кандидатстване	18 години - PSE 1 – PSE 2 (35-часови модули по оказване на първа помощ).
Изпит	Да – CCF за CGMM – Краен специфичен изпит
Квалификация	Да – Национален сертификат за пистьор/спасител
Жури	Жури –Служби към министерството на спорта и младежта
	–Генерална дирекция на националната полиция – Генерална дирекция на националната жандармерия

	<p>–Национални асоциации на кметовете на зимни и летни курорти</p> <p>– Национална асоциация на ръководителите по обслужването на пистите и сигурността на зимните курорти</p> <p>–Национална асоциация на пистьор/спасителите</p> <p>–Национален синдикат на въжените линии във Франция</p>
Регулаторна рамка	<p>Декрет за пистьор/спасител 79 869 –05/10/1979</p> <p>Декрет за пистьор/спасител 92.1379 – 30/12/1992</p>

6.1.2.3 Описание на обучението в трите страни за функцията УТЪПКВАНЕ

В момента в трите страни се провежда следното обучение:

6.1.2.3.1 В България

Наименование на обучението	Обучение в реална среда за работа с машина за утъпкване
Длъжност (функция)	Водач на машина за утъпкване / УТЪПКВАНЕ
Съдържание	<p>Познаване на техническите характеристики и основните параметри на машините за утъпкване</p> <p>Методи на утъпкване</p>
Продължителност	5 дни
Изисквания за кандидатстване	<p>Шофьорска книжка за категория Т (не е задължително, но е препоръчително)</p> <p>18 години</p> <p>Средно образование</p>
Изпит	<p>Теоретичен - при производителя на техниката, включва отговори на конкретни въпроси</p> <p>Практически – работа в реални условия</p>
Квалификация	Свидетелство за изкаран и завършен курс на обучение
Жури	<p>Теория – обучител към фирмата-производител</p> <p>Практика – машинист-водач към фирмата-производител</p>
Регулаторна рамка	-

6.1.2.3.2 В Румъния

Наименование на обучението	Обучение за използване на техника за утъпкване на сняг, провеждано от производителя
Длъжност (функция)	Водач на машина за утъпкване
Съдържание	Курс за представяне на новите машини, сравняване със старата техника, представяне на техническите характеристики и начина на употреба.
Продължителност	2-3 дни
Изисквания за кандидатстване	18 години Умения в планинските спортове (скиор, сертифициран от школа) Задължително образование (задължително 10 години), Сертификат за квалификация в техническа професия . Шофьорска книжка, категория Б
Изпит	Не се държи изпит
Квалификация	Няма
Жури	Няма
Регулаторна рамка	Няма

6.1.2.3.3 Във Франция

Наименование на обучението	Контролно свидетелство за познанията за утъпкване на сняг
Длъжност (функция)	Водач на техника за утъпкване на сняг
Съдържание	Управление, познания в областта на механиката, сигурността и правилника на работа
Продължителност	1 ден
Изисквания за кандидатстване	Професионален опит – Кандидатура, утвърдена от курорта

Изпит	Писмен QCM и устен
Квалификация	Контролно свидетелство за познанията
Жури	Служители от управлението на пистите – началник–утъпкване и началник-механика.
Регулаторна рамка	

6.1.2.4 Производство на сняг

6.1.2.4.1 В България

Наименование на обучението	Обучение по производство на сняг
Длъжност (функция)	Оператор на машина за производство на сняг
Съдържание	<p>процес на производството на изкуствен сняг</p> <ul style="list-style-type: none"> · машини за производство на сняг – устройство, функция, използване · познания за работата на системите в конкретните условия (за конкретния проект и конкретната станция) <p>работа със специализиран професионален софтуер</p>
Продължителност	7 дни
Изисквания за кандидатстване	18 години, техническо средно образование
Изпит	Теоретичен – тест на място, при производителя на техниката
Квалификация	Сертификат за успешно издържани тестове в рамките на образователния стаж
Жури	Служители от управлението на пистите – началник–утъпкване и началник-механика.
Регулаторна рамка	Теория – специалист от фирмата-производител

6.1.2.4.2 В Румъния

Наименование на обучението	Обучение за техник - производство на сняг
Длъжност (функция)	Производство на сняг
Съдържание	Обучение за използване на техниката
Продължителност	2-3 дни
Изисквания за кандидатстване	18 години, Практикуване на планински спортове (ниво за ски, удостоверено от скиорска школа) Задължително образование (задължително 10) години, Сертификат за квалификация в техническа професия Шофьорска книжка, категория Б
Изпит	Не се държи изпит
Квалификация	Няма
Жури	Няма
Регулаторна рамка	Няма

6.1.2.4.3 във Франция

Наименование на обучението	ПРОИЗВОДСТВО НА СНЯГ
Длъжност (функция)	Работник за производство на сняг
Съдържание	Технически скици, разчитане на планове, гражданско строителство, използване на специализиран софтуер, закони, икономика и право, свързани с производството на сняг науки, метеорология, изучаване на водата и снега, електричество, механика на флуидите, енергиен мениджмънт и автоматизация, производителна техника и технология на материалите, железобетонна конструкция и заваряване
Продължителност	400 часа – 20 седмици редуване в предприятие

Изисквания за кандидатстване	Диплома за средно професионално образование по поддръжка на индустриална техника, управление на автоматизирани системи
Изпит	Сертификат за работник по производството на сняг от SNTF Правоспособност за работа с електрически системи
Квалификация	Не
Жури	Журито се състои от професионалисти, работещи в сектора
Регулаторна рамка	

6.1.3 Решения относно преноса на обучението (Ф1 - Ф4) в трите страни.

Въпросите, които бяха повдигнати по време на работата по идентификацията и сравнението на съществуващите практики, позволи на българските, румънските и френските специалисти да разгледат частичния пренос на Френския национален сертификат

Елементите са изредени и подредени по вид на длъжностите по-долу.

6.1.3.1 Ф1 Изграждане и експлоатация на пистите, обезопасяване

- Българските партньори решиха да пренесат и адаптират френския опит, придобит в рамките на Френския национален сертификат
- Румънските партньори решиха да пренесат и адаптират френския опит, придобит в рамките на Френския национален сертификат
- Партньорите трябва да изготвят обучението за трите страни на базата на съдържанието в националния сертификат за пистьор.

Френските партньори ще имат за задача да съберат педагогическите материали на френски език (електронни носители, учебници, помощни материали, техническо ръководство и др.).

6.1.3.2 Ф2 Оказване на помощ в ски-зоната

- Българските партньори решиха **да не пренасят** и адаптират френския опит, придобит в рамките на Френския национален сертификат в областта на спасителните дейности. Обучението в България е напълно функционално и отговаря на изискванията на българските специалисти.

Българските партньори ще имат за задача да съберат всички педагогически материали, свързани с темата.

- Румънските партньори решиха да не пренасят и адаптират френския опит, придобит в рамките на Френския национален сертификат в областта на спасителните дейности. Обучението в Румъния е напълно функционално и отговаря на изискванията на румънските специалисти.

Румънските партньори ще имат за задача да съберат всички педагогически материали, свързани с темата.

- Френските партньори решиха да вземат под внимание разработките на френските специалисти, направени в рамките на изготвянето на GNRPiSec (Национално справочно ръководство за оказване на първа помощ в ски-зоните) и да внесат промените в новото съдържание на обучението на национално ниво при актуализирането на сертификата за пистьор.

Френските партньори ще имат за задача да съберат всички педагогически материали по темата.

6.1.3.3 ФЗ Утъпкване

- Българските партньори решиха на базата на френската система да създадат програма за обучение по утъпкване, която да отговаря на изискванията на българските специалисти. Те смятат, че обучението, което е осигурено от фирмата-производител, трябва да бъде допълнено, така че да отговаря на новите изисквания.

В тази връзка на българските партньори беше предложено да адаптират френските педагогически материали и да обменят опит с Румъния.

- Румънските партньори решиха на базата на френската система да създадат програма за обучение по утъпкване, която да отговаря на изискванията на румънските специалисти. Те смятат, че обучението, което е осигурено от фирмата-производител, трябва да бъде допълнено, така че да отговаря на новите изисквания.

В тази връзка на румънските партньори беше предложено да адаптират френските педагогически материали и да обменят опит с България.

- Френските партньори не предвиждат никакви промени. Докато не бъде изготвен новият Професионален сертификат за квалификация „Водач на техника за утъпкване”, те ще продължават да провеждат досегашното обучение.

На българските и румънските партньори ще бъде предоставен френският контролен документ за познания в областта на утъпкването на сняг.

Френските партньори ще имат за задача да съберат всички педагогически материали и да се осведомяват за работата по съдържанието на обучението, провеждано в България и Румъния.

6.1.3.4 Ф4 Производство на изкуствен сняг

- Българските партньори решиха да адаптират френската образователна програма за производство на сняг.

Те имат възможност да адаптират френските педагогически материали и да обменят опит с Румъния.

- Румънските партньори решиха да адаптират френската образователна програма за производство на сняг.

Те имат възможност да адаптират френските педагогически материали и да обменят опит с България.

- Френските партньори трябва да обогатят обучението си, докато чакат издаването на новия Сертификат за професионална квалификация, предвиден за 2010 година.

Освен това те трябва да съберат всички педагогически материали, необходими за реализацията на проекта в Румъния и България.

6.1.4 Програми за подготовка на инструктор – учител в трите страни

ФУНКЦИИ	БЪЛГАРИЯ	ФРАНЦИЯ	РУМЪНИЯ
Ф1 (изграждане и експлоатация на пистите, обезопасяване)	Няма Годишно са предвидени 3 дни опреснителни занимания за обучители на лавинни кучета	Няма . От 2010 година е предвидено GNRPISEC (маркировка) . Опреснителни курсове за управление на моторизирана техника	Няма
Ф2 (помощ в ски-зоната)	Периодична квалификация за спасители (веднъж на 3 години)	Годишен опреснителен курс	Свидетелство за опреснителен курс веднъж на 3 години
Ф3 (утъпкване)	Опреснителни курсове, провеждани от производителя на техниката	Няма	Опреснителни курсове, провеждани от производителя при промяна в програмата

Ф4 (производство на изкуствен сняг)	Опреснително обучение, провеждано от фирмата-производител	Годишно опреснително обучение, провеждано от фирмата-производител	Няма
--	---	---	------

6.1.4.1 Описание на подготовката за ОБУЧИТЕЛИ за четирите функции

6.1.4.1.1 В България

Наименование на обучението	Подготовка за обучители-инструктори
Длъжност (функция)	Инструктори по планинско спасяване
Съдържание	<p>Инструкторите изкарват специализиран курс, организиран от Центъра за обучение на Планинската спасителна служба – 1 курс през зимата и 1 през лятото в рамките на една година – общо 160 часа.</p> <p>Тези курсове се провеждат паралелно с обучението за планински спасители, за да могат обучителите да практикуват (те провеждат обучението за спасители под надзора на квалифицирани обучители)</p>
Продължителност	Общо 160 часа
Изисквания за кандидатстване	Най-малко 5 години работа като планински спасител
Изпит	След всеки курс (зима и лято) се държи изпит под формата на тест
	Оценка на практическата му работа с обучаващите се за спасители.
Квалификация	Сертификат за изкаран и успешно завършен курс за инструктор.
Жури	Ръководителят, инструкторите и лекарят на курса, началникът на Центъра за обучение на Планинската спасителна служба.
Регулаторна рамка	Програмите са регламентирани, но може да бъдат актуализирани.

6.1.4.1.2 В Румъния

Наименование на обучението	Подготовка за инструктори (обучители) на планински спасители
Длъжност (функция)	Планински спасител (оказване на помощ в ски-зоната)
Съдържание	Педагогика на обучението Метод на заучаването Подготовка за преподаване на програмата в школа.
Продължителност	6 дни + 2 дни (след обучението)
Изисквания за кандидатстване	Сертификат за планински спасител Минимум 6 години практика като планински спасител
Изпит	Оценяване на теоретичните знания Оценяване на практическите умения
Квалификация	Сертификат ИНСТРУКТОР/ОБУЧТЕЛ НА ПЛАНИНСКИ СПАСИТЕЛИ
Жури	Национална асоциация на планинските спасители в Румъния (ANSMR)

Регулаторна рамка	HG 77/2003 (HG = правителствено решение)
--------------------------	--

6.1.4.1.3 Във Франция

Наименование на обучението	Обучител на пистьори/спасители
Длъжност (функция)	Ф1+Ф2 – пистьор/спасител
Съдържание	
Продължителност	От 8 до 10 дни
Изисквания за кандидатстване	Национален сертификат за пистьор/спасител 2 ^a степен и 3-годишна практика Национален сертификат за инструктор по първа помощ

	Участие под надзора на обучител на пистьори в общо и специално обучение на пистьори/спасители 1 ^a степен
Изпит	НЕ, сертифициране – да
Квалификация	Национален сертификат за обучител на пистьори/спасители Условия за запазване на статута: - да изкарва по два стажа на всеки 5 години - да има професионална практика от най-малко 3 месеца за последните 2 години
Жури	Министерство на вътрешните работи
Регулаторна рамка	Декрет н°92 1379 30/12/1992, променен на 8/01/1993

Наименование на обучението	ИНСТРУКТОР ПО ПЪРВА ПОМОЩ
Длъжност (функция)	Обучител на пистьори/спасители
Съдържание	Регламентирано
Продължителност	От 8 до 10 дни
Изисквания за кандидатстване	Първа помощ в екип 1 PSE 1 Първа помощ в екип 2 PSE 2
Изпит	Да
Квалификация	Национален сертификат за инструктор на спасители
Жури	
Регулаторна рамка	Да

6.1.5. Решения относно обучението за инструктори в трите страни

6.1.5.1 Ф1 Изграждане и експлоатация на пистите, обезопасяване

Българските партньори решиха да пренесат и адаптират подготовката за обучители, основана на френския опит относно обучението на обучители на пистьори

С оглед на адаптацията ще бъдат провеждани обмени с Румъния
Френските партньори решиха да създадат работна група за представяне на образователните практики за подготовка на обучители на пистьори.

Румънските партньори решиха да пренесат и адаптират подготовката за обучители, основана на френския опит относно обучението на обучители на пистьори

С оглед на адаптацията ще бъдат провеждани обмени с България.

6.1.5.2 Ф2 Оказване на помощ

Българските партньори решиха да не променят образователните си практики по отношение на функцията оказване на помощ, тъй като тя отговаря напълно на изискванията на длъжността и се вписва в установена регулаторна рамка. Относно тази част от Френския национален сертификат за пистьори/ спасители не е предвиден никакъв пренос, освен когато става дума за обмен на практики между учителите.

Подобно на българските си колеги, румънските партньори решиха да не променят образователните си практики по отношение на функцията оказване на помощ. Тази функция е вписана в румънския регистър на квалификациите под наименованието Спасител и отговаря напълно на нуждите, породени от социално-икономическото състояние на планинския туризъм в Румъния.

Френските партньори не желаят да променят съществуващата във Франция практика за подготовка на инструктори по първа помощ, тъй като тя е структурирана и регламентирана по задоволителен начин. Това означава, че тя отговаря адекватно на нуждите на професията.

Въпреки това, френските партньори решиха да създадат образователна програма за инструктор (обучител на пистьори), която ще прибави педагогически аспект към техническата подготовка на учителите на пистьори.

6.1.5.3 Ф3 Утъпкване

Френските партньори ще изготвят програма за обучение на инструктори по утъпкване на сняг паралелно със създаването на Сертификат за професионална квалификация, който е в процес на регистриране във Франция по инициатива на работодателите на тази длъжност.

С тази цел френските партньори ще вземат предвид забележките на професионалистите в двете партньорски страни, Румъния и България.

Румънските и българските партньори решиха да не променят практиката си по техническата част на обучението, което ще продължи да бъде извършвано от производителя на техниката. Съвместно те ще адаптират френското предложение към контекста на българските и румънските курорти.

6.1.5.4. Ф4 Производство на сняг

Френските партньори ще изготвят програма за обучение на инструктори по производството на сняг паралелно със създаването на Сертификат за професионална квалификация, който е в процес на регистриране във Франция по инициатива на работещите на тази длъжност.

С тази цел френските партньори ще вземат предвид забележките на професионалистите в двете партньорски страни, Румъния и България. Програмата ще бъде обект на утвърждаване от румънските и българските партньори.

Румънските и българските партньори решиха да не променят практиката си по техническата част на обучението, което ще продължи да бъде извършвано от производителя на техниката.

Съвместно те ще адаптират френското предложение към контекста на българските и румънските курорти.

Заключение

Партньорите утвърдиха решението за частичен пренос в България и Румъния на няколко модула на обучение, извлечени от Националния сертификат за пистьори, както и на някои практики, прилагани в момента от професионалистите на този бранш във Франция.

Преносът и адаптацията на съдържанието ще бъдат предмет на съвместна работа при изготвянето на официална модулна система на обучение, която да може да се разпространи и приложи в трите партньорски страни.

Обобщителна таблица на преноса:

	РУМЪНИЯ		БЪЛГАРИЯ	
	Пренос чрез адаптация	Не се извършва пренос	Пренос чрез адаптация	Не се извършва пренос
Ф1 (изграждане и експлоатация на пистите, обезопасяване)	X		X	
Ф2 (оказване на помощ в ски-зоните)		X		X

Ф3 (утъпкване)	X		X	
Ф4 (производство на изкуствен сняг)	X		X	

Преносът и адаптациите не предопределят по никакъв начин регистриране то на нов сертификат за пистьори в Румъния и България.

Въпреки това, те несъмнено ще окажат влияние за преразглеждането и внасянето на промени във Френския национален сертификат.

6.2. Процедури по регистрирането на квалификациите в Румъния и България

6.2.1 Национална рамка на професионалното обучение в Румъния

6.2.1.1 Законов контекст и дефиниции.

Правителствена наредба по. 129/2000 относно професионалното обучение на пълнолетни лица предвижда:

а) Професионалното обучение на пълнолетни лица включва въвеждащо и продължаващо професионално обучение, организирано чрез форми, различни от тези в националната образователна система,

б) Професионалната компетентност представлява способността за извършването на изискваните дейности на работното място с качество, предвидено от професионалния стандарт,

с) Професионалното обучение на пълнолетни лица е организирано чрез програми за въвеждане, квалификация, преквалификация, усъвършенстване и специализация както следва по-долу:

- **въвеждане:** изразява се в усвояването на една или повече специфични за дадена квалификация способности в съответствие с професионалния стандарт,
- **квалификация и преквалификация:** изразяват се в професионалното обучение, осигуряващо сбор от способности, които позволяват на едно лице да извършва дейности, специфични за една или няколко професии,
- **усъвършенстване и специализация:** изразява се в професионалното обучение, което води до развитие или увеличаване на професионалните познания, способности и компетенции на едно лице, което вече има някаква квалификация, както и до развитие на компетенциите в рамките на същата квалификация, усвояване на нови компетенции в същата област и усвояване на основни или нови технически компетенции, характерни за няколко професии.

Програмите за обучение са предназначени за длъжности, вписани в Класификацията на длъжностите в Румъния (COR), но също и за компетенции, характерни за няколко различни длъжности.

Доставчиците на професионално обучение могат да организират програми за професионална образование, утвърдени от признати на национално ниво Сертификати за квалификация, само ако са следвали и преминали през процедура за придобиване на разрешително съгласно действащите закони,

Оторизацията на доставчиците на обучение е съгласувана от Националния Съвет за Професионално обучение на пълнолетни лица (CNFPA),

През 2010 година е предвидено CNFPA да се превърне в Национална Агенция за квалификациите.

Сертификатите за професионална квалификация се издават от министерството на труда и носят логото на министерството на труда и на министерството на националното образование,

Сертификатите за професионална квалификация имат стойност на документи за завършено образование,

Сертификатите за професионална квалификация са придружени от Анекс, в който са изложени придобитите компетенции.

Програмите за професионално обучение осигуряват придобиването на компетенции в съответствие с признатия в национален мащаб професионален стандарт и са одобрени според действащите закони,

Професионалният стандарт е документ, който посочва необходимите компетенции за практикуването на някаква длъжност (професия). Една длъжност може да изисква само една квалификация (която носи същото име като професията) или няколко квалификации.

6.2.1.2- Професионален стандарт (справочник на професиите).

Професионалният стандарт (SO) представлява справочник на квалификациите в Румъния. Всяка образователна програма, която има за цел придобиването на квалификация, трябва да се опира на областите и компетенциите, описани в SO.

- **По отношение на SO може да има три положения:**
- Квалификацията не е вписана в Класификацията на длъжностите в Румъния.
- Квалификацията е вписана в Класификацията на длъжностите в Румъния, но не и в Професионалния стандарт.

- Квалификацията е вписана в Класификацията на длъжностите в Румъния и в Професионалния стандарт. В този случай са възможни два варианта:
- SO е остарял. В този случай може да се предприеме процедура по обновяването на стандарта.
- SO е изготвен наскоро или актуализиран

Ако длъжността не е регистрирана в Класификацията на длъжностите в Румъния, трябва да се направят постъпки пред министерството на труда чрез секторните комисии на ведомството. Те могат да потвърдят целесъобразността на искането и да одобрят молбата за регистриране на нова длъжност в Класификацията на длъжностите в Румъния.

Ако длъжността е вписана в Класификацията на длъжностите в Румъния, но не притежава професионален стандарт в съответствие с действащите закони, тя не може да придобие статута на квалификация. В този случай с методологическата помощ на CNFPA е възможно изготвяне на професионален стандарт за дадената длъжност. Най-често професионалният стандарт се изготвя от институцията за професионално обучение, която иска да получи разрешение да провежда обучение за конкретната длъжност.

По отношение на процедурата, изготвянето на професионален стандарт минава през предварителен етап, който се състои в изработването на Професионален анализ (АО). Този анализ описва характерните за дадена длъжност функции и дейности. Само след валидация на Професионалния анализ от страна на Секторната комисия на CNFPA може да се премине към изготвянето на професионален стандарт.

Инструкциите за изготвяне на професионален анализ са изложени в Методологията на Професионалния Анализ (M1).

Инструкциите за изработването и преразглеждането на професионални стандарти са изложени в Методология за изработване и преразглеждане на професионални стандарти и сходни квалификации (M2).

Етапите и дейностите в процеса на изготвяне на професионалните стандарти и сходни квалификации са следните:

Дейност 1 – Събиране на данни

----- **Професионален анализ (M 1)**

Дейност 2 : Анализ на данните и попълване на аналитичната таблица на длъжностите

----- **Професионален анализ (M 1)**

ЕТАП 1

Дейност 3 Определяне на единиците за компетентност

----- **Изготвяне на професионалните стандарти (M2)**

Дейност 4 : Изготвяне на типовете единици компетентност

----- **Изготвяне на професионалните стандарти (M2)**

Дейност 5 : Определяне на елементите на компетентността

----- **Изготвяне на професионалните стандарти (M2)**

Дейност 6 : Преразглеждане на структурата на проф. стандарт

----- **Изготвяне на професионалните стандарти (M2)**

Дейност 7 : Определяне на единиците компетентност

----- **Изготвяне на професионалните стандарти (M2)**

Дейност 8 : Описание на единиците компетентност

----- **Изготвяне на професионалните стандарти (M2)**

ЕТАП 2

Дейност 10 : Прилагане на правилата за определяне на сходните квалификации

----- **Определяне и изработване на квалификациите (M2)**

Дейност 11 : Изработване на квалификациите

- **Определяне и изработване на квалификациите (M2)**

ЕТАП 3

6.2.2 Анализ на условията за пренос на френския сертификат за пистьор/спасител в Румъния

Анализът се основава на първи постулат, който гласи, че функциите „пистьор“ и „спасител“ трябва да бъдат разделени.

ПИСТЬОР

В момента в Румъния дейностите, които отговарят на функциите, свързани с изграждането и експлоатацията на ски-пистите, означени с Ф1, Ф2 и Ф3, са регламентирани от законова гледна точка, но няма длъжност, която да отговаря на тези дейности.

Няма длъжност или квалификация от Класификацията на длъжностите в Румъния (COR) и Номенклатурата на квалификациите (NC), която да отговаря на дейностите по изграждането и експлоатацията на ски-пистите,

Щом не съществува такава длъжност в COR, то това означава, че няма и признат в национален мащаб професионален стандарт. Това означава, че не се предлага и обучение за придобиване на конкретната квалификация.

В тази връзка дружествата, които управляват ски-зони, са подали молба за квалификация на функциите изграждане и експлоатация на ски-пистите,

За да бъде взета под внимание тази молба, трябва да се пристъпи към следните действия:

- постъпка пред министерството на труда и секторните му комисии за регистриране на длъжността в Класификацията на длъжностите в Румъния.
- След разглеждане на внесено досие секторната(ите) комисия(и) взема(т) решение относно целесъобразността на молбата новата длъжност да бъде вписана в Класификацията на длъжностите в Румъния.
- Тъй като за трите функции - Ф1, Ф2 и Ф3 – няма голям брой специфични дейности, както се изисква от процедурата и националната практика, трите функции трябва да бъдат събрани в една длъжност – **служител по изграждането и експлоатацията на ски-пистите**
- След регистрирането на новата длъжност в Класификацията на длъжностите в Румъния трябва да пристъпи към изготвянето на професионалния стандарт в два етапа: Професионален анализ и Професионален стандарт от методологията M1 и M2

- За да се изготви професионален стандарт, е задължително Професионалният анализ да бъде валидиран от Комисията към CNFPA (националната агенция за квалификациите)

Предвид представените по-горе елементи, сертификатът за **служител по изграждането и експлоатацията на ски-пистите** в Румъния изисква разработването на цялата система (RAP, RC, образователна програма) въз основа на френския сертификат за функциите Ф1, Ф и Ф3, като в същото време се спазва националната процедура (разгледана в Анекса).

СПАСИТЕЛ

Спасителната дейност в ски-зоните е регламентирана от законова гледна точка, като професията планински спасител е включена в Класификацията на длъжностите в Румъния под код 514906.

Професията планински спасител е в списъка с регламентираните професии (длъжности),

Според решение HG77/2003, член 23, параграф 1, анекс 4, Националната асоциация на планинските спасители в Румъния е единствената професионална асоциация, която може да организира школи за спасители и изпити за сертифицирането на професията планински спасител, както и да издава сертификати.

Понастоящем длъжността не разполага с професионален стандарт

В тази връзка трябва да бъдат предприети следните стъпки:

- да се пристъпи към процедура по изготвянето на професионален стандарт за дейностите, отговарящи на функцията спасител в рамките на проекта ПИСТЪОР,
- процедурата по изготвянето на професионалния стандарт обхваща двата етапа (АО и SO) (методологии M1 и M2),
- преди утвърждаването на АО и SO в CNFPA регламентът изисква молбата да бъде утвърдена от Националната асоциация на планинските спасители в Румъния.

По време на обучението на хората, които бяха ангажирани с анализа на професионалните дейности през май 2009 година, както и на няколко пъти в хода на проекта, въпросът беше дебатиран и в рамките на дебата се разбра, че Националната асоциация на планинските спасители в Румъния не проявява интерес към създаването на такава длъжност.

Причините са няколко:

- Смята се, че съществуващият сертификат е достатъчен, за да отговори на търсенето в сектора,
- След като в други страни не съществува квалификация за спасители в планината или в ски-зоните (в действителност френският национален сертификат се издава от министерството на вътрешните работи и не е вписан в националния списък на сертификатите и квалификациите), възниква въпросът защо да има такава квалификация в Румъния,
- И накрая, в ситуацията по изготвянето на Професионалния стандарт всеки образователен център ще може да предложи обучение за спасители, което ще коства на асоциацията монополистичната ѝ позиция. Въпреки това, за да организират програми за обучение на спасители, образователните центрове се нуждаят от разрешение от Националната асоциация на планинските спасители в Румъния..

Предвид казаното по-горе, преносът ще се състои в обогатяването на съществуващите програми за обучение на планински спасители на базата на френския сертификат.

Тези образователни програми ще бъдат обогатени в съответствие с характеристиките за ски-зоните дейности, описани в RAP.

6.2.3 Система за регистриране на сертификатите в България

Системата за сертифициране на знанията и уменията, придобити в професиите от 1⁰ до 3⁰ ниво, обхваща следните процедури:

Задължително професията трябва да бъде включена в Списъка на професиите за професионално образование и обучение.

Актуализирането на списъка се извършва по нареждане на министерството на образованието и науката и съгласно изискванията на Международната стандартна класификация на образованието - ISCED-97 и Международната стандартна класификация на професиите - ISCO-88.

Синдикатите и юридическите и физическите лица могат да внасят предложения за промени в Списъка на професиите...

Една професия може да бъде регистрирана в Списъка, ако в Националната класификация на професиите и длъжностите в България присъства една или повече длъжности, които правоспособното лице може да упражнява.

След като молбата за регистриране на новата професия в Списъка бъде приета, се създава работна група (в която се включват и представители на организацията, подала молбата), чиято цел е да изготви държавни педагогически изисквания.

Предложенията, отговарящи на всички изисквания, се разглеждат от експертни комисии, които ги приемат или отхвърлят.

Приетите предложения се разглеждат от управителния съвет на Българската агенция за лицензиране НАПОО (Национална агенция по професионално образование и обучение) и ако бъдат одобрени, се представят пред министерството на образованието. То взема окончателното решение дали професията трябва да бъде регистрирана в Списъка на професиите за професионално образование и обучение.

След като професията бъде регистрирана в Списъка на професиите за професионално образование и обучение, институциите от системата за професионално образование и обучение (Центрове за професионално обучение, професионални гимназии) от частния или публичния сектор могат да поискат лиценз за обучение по професията. В Центровете за професионално обучение могат да учат хора, навършили 16 години и завършили общо средно образование.

Обучение на кандидатите, които искат да придобият квалификация в дадена професия:
Има няколко начина за придобиване на професионална или частична професионална квалификация

- След обучение – за кандидатите, които нямат професионална практика
- След сертифициране на уменията, придобити в резултат на професионалния опит в дадена област или на неформално обучение.
- След частично сертифициране на компетенциите, придобити в резултат на опита в близка или сходна професия

И в трите случая кандидатът може да придобие и/или да му бъде призната някаква част от компетенциите на дадена квалификация.

Удостоверението се издава след придобиване или признаване на част от компетенциите на дадена квалификация. То е валидно само за част от квалификацията. В удостоверението са упоменати модулите и часовете на обучението.

При наличие на няколко удостоверения за придобиване на различни компетенции, може да бъде издаден и сертификат.

Сертификатът се издава, след като всички компетенции от дадена квалификация бъдат признати на кандидата, както и след успешно преминаване на държавен изпит по теория и практика.

Сертификатът е документ за удостоверение на уменията да се практикува една професия. Това е държавен документ с номер и снимка на титуляря и може да бъде анулиран единствено с протокол.

6.2.4 Анализ на условията за пренос на френския сертификат за пистьор/спасител в България

В рамките на проекта Пистьор не е предвидено прилагането на тази процедура, тъй като в Списъка на професиите за професионално образование и обучение вече съществува квалификация „машинист“, която покрива част от компетенциите на работниците по утъпкването на сняг. Освен това, квалификацията пистьор не е вписана в Националната класификация за професиите и занаятите.

Този проект може да бъде повод за българските специалисти да предприемат стъпки в тази посока.

В този случай, те имат две възможности:

- или да използват квалификацията „машинист“ и да развият специалност „работник по утъпкването“, като прибавят към образователната програма характерните за функцията компетенции,
- или да създадат нова програма за пистьори, която да не бъде призната на национално ниво.

Вторият вариант е възможен, особено като се има предвид, че един от партньорите в проекта, Националната спортна академия, разполага с център за следдипломна квалификация.

В Центъра за следдипломна квалификация се провеждат курсове и семинари с различна продължителност.

Изискването за участие в програмите на центъра е завършено средно образование или ниво, отговарящо на средното образование.

След обучението стажантите (обучаващите се) получават удостоверение.

6.3 – Фактори, оказващи влияние върху преноса

6.3.1 Фактори, произтичащи от участниците

Желанието на партньорите за развитие на професията им е неоспоримо и беше доказано нееднократно в хода на проекта. Все пак у партньори от няколко категории, между които и тези, изпълняващи функцията оказване на помощ, възникнаха подозрения, че предложенията за адаптация и обмен на практиките ще подложат на опасност организацията или представителността им.

Затова беше важно всеки да направи своята равностметка за положението в областта на обучението или професията и по този начин да намери мястото си по отношение на нуждите на обучението.

За нерегламентираните изрично професионални категории процедурата беше много по-лесна. При тях преносът на френския национален сертификат беше възможност за придобиване на идентичност чрез утвърждаването на квалификация, която досега не е съществувала на национално ниво.

6.3.2 Фактори, произтичащи от образователната система

Осъществената работа за анализ на дейностите в професията пистьор/спасител във всяка партньорска страна изведе на преден план съгласуваността на дейностите в трите страни.

Професиите или функциите не бяха идентифицирани по един и същ начин, но съвкупността от дейностите беше същата, а описанието на произтичащите от тях задачи беше еднакво в около 95% от случаите.

Заклученията от работата на аналитиците във всяка страна говорят в полза на възможностите за пренос с мотива „щом работата ни е еднаква, защо да нямаме и еднакво обучение“. Това несъмнено ще доведе до развитието на професионални общности.

6.3.3 Фактори, произтичащи от дейността на институциите

Никакви пречки, освен такива, свързани с крайните срокове, не бяха идентифицирани относно възможността за регистриране на нова квалификация в Румъния и България.

Контактите на румънските партньори с CNFPA от началото на проекта, които се изразиха в помощ при обучението на анализаторите, потвърдиха факта, че при желание и след пренос на част от френския национален сертификат е възможно

регистрирането на нова длъжност - „служител по изграждане и експлоатация на пистите”.

Що се отнася до България, специалистите се спряха на възможността за използване на трансфера с цел регистрирането на обучението на пистьора като следдипломно обучение.

Френските партньори, които вече бяха започнали процесите по обновяването на националния сертификат за професията си, се присъединиха напълно към решенията на българските и румънските си колеги. Те взеха предвид предложените от партньорите забележки и промени с цел развитието и адаптирането на националния сертификат към по-европейско измерение, като все пак сертификатът бъде запазен.

7 | ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Проучването на условията за пренос на Френския национален сертификат за пистьор/спасител показва, че проектът е необходим с оглед на развитието на туризма в Румъния и България.

Този пренос обаче трябва да бъде обогатен от адаптацията, до която доведе работата на международно ниво

Всяка страна може да запази само тези елементи, които са й необходими, като все пак се впише в европейската логика за професионална мобилност.

Проучването ще позволи на консорциума да насочи работата си към приоритетните за проекта области и по-специално, към списъка с професионални дейности за функциите, които са обект на пренос (изграждане и обезопасяване на пистите, утъпкване и производство на сняг).

И накрая, проучването ще послужи за основа за изготвянето на модулни програми за обучение на пистьори и на образователни програми за обучители.

Длъжност

Длъжността е съвкупност от професионални дейности и задачи за постигането на единна професионална цел. Тази съвкупност от дейности и задачи се изпълнява от едно лице. Дадена длъжност може да има различни конфигурации, в зависимост от професионалната организация която ги е създала, или в зависимост от района, където се изпълнява.

Функция

Функцията в дадено предприятие представлява полето на реализация, което следва да позволи изпълнението на нейните цели. Функцията се определя от:

- нейната сфера на компетентност:
- нейното поле (периметър) на дейност
- нейната власт
- нейната степен на обвързаност (пред кого се отчита?)
- нейните цели:
- какви следва да бъдат нейните постижения?
- какви са нейните отговорности?
- какви са очакваните резултати?
- нейните ресурси:
- какви средства са необходими за осъществяване на нейните компетенции?

Професия

Професията е съвкупността от всички дейности, насочени към обща цел и групирани според общите си технически характеристики.

Всяка професия включва сбор от знания, специфичен опит и професионални умения, които се овладяват постепенно, поетапно, започвайки от най-простото към най-сложното.

Според *G.Le Boterf*, професията обикновено се определя от 4 главни характеристики:

- Набор от предимно технически знания и опит
- съвкупност от морални правила, специфични за общността към която принадлежи
- идентичност, позволяваща да се определи мястото в обществото.
- възможност за задълбочаване на знанията и уменията чрез натрупания опит.

Оперативен метод

Съвкупността от всички операции, които трябва да бъдат изпълнени в определен ред за осъществяване на дадена задача. Всяко предприятие има своите собствени оперативни методи, което определя неговата специфичност. В по-широк смисъл, оперативен метод често пъти е синоним на процедура. В Стандарта за професионалните дейности (RAP) оперативният метод означава съвкупността от операции, които трябва да извършва пистьорът-секурист.

Справочник

Справочникът е документ, който съдържа референтни данни, тоест данни, от които трябва да изхожда съответният професионалист при извършване на своята дейност. Например: Обучаващият, за да изгради последователност на обучението, трябва да се позовава на професионалния справочник за професионални дейности (RAP), за да придаде смисъл на обучението.

Понятието справочник се противопоставя на програма. Програмата изхожда от съдържателния педагогически подход (обичаен за обучението), докато справочникът изхожда от Подхода чрез компетентностите.

Задачи :

Съвкупност от операции, които даден професионалист осъществява при изпълнение на дадена дейност. Обхватът на това понятие е доста обширен, така че за една и съща длъжност могат да бъдат обхванати около двадесет задачи. Изборът на такъв обхват се основава на факта, че в следваната методология компетенциите се отделят от задачите, и в контекста на промените които се извършват в сферата на труда, компетенциите не трябва да бъдат твърде тесни нито прекалено фокусирани върху опита, а напротив - широки, фокусирани не върху самата работа, а върху конкретното действие и дори върху реакцията.

Знания

Знанието е „обективизирано“ познание, данни, понятия, процедури, методи, които съществуват „извън познаващия субект“ и са кодирани в различни трудове.

Използвани съкращения

ADSP

Association Nationale des Directeurs des Pistes et de la Sécurité des stations de sport d'hiver
Национална асоциация на директорите на писти и на Безопасност на централите за зимни спортове

ANMS

Association Nationale des Maires de Station de Montagne

Национална асоциация на кметовете на планински курорти

BNPS

Brevet National Pisteur Secouriste

Национален сертификат за Пистьор-секурист

CGMM

Connaissances générales du Milieu de la Montagne

Общи познания за планинската среда

PSC1

Prévention et Secours Civiques de niveau 1

Гражданска охрана и Спасяване – ниво 1

PSE 1

Premiers secours en équipe de niveau 1

Първа помощ в екип – ниво 1

PSE2

Premiers Secours en Equipe niveau2

Първа помощ в екип – ниво 2

SNTF

Syndicat National des téléphériques de France

Национален синдикат на лифтовите съоръжения във Франция

Германия

proInnovation Dr. Anne Rösgen
Ziegelstr. 18; 66113 Saarbrücken - Allemagne
Personne de contact: Dr. Anne ROSGEN
Tel 004968142541
Fax 004968142541
e-mail: anne.roesgen@proInnovation.de
www.proInnovation.de

Франция

Le Groupement d'Intérêt Public – Formation et Insertion Professionnelles de l'Académie de Grenoble (GIP FIPAG)

5 rue Roland Garros, 38320 Eybens - France
Tel 00 334 565 24641
Fax 00 334 565 24650
http://www.ac-grenoble.fr
Personnes de contact:
Jean Noël PACHOUD
e-mail: jean-noel.pachoud@ac-grenoble.fr

GRETA SAVOIE

88, avenue de Bassens
73000 BASSENS, France
Personne de contact: Lourdes FERNANDES
e-mail : lourdes.fernandes@ac-grenoble.fr
Tél :00 33479602525
Fax :00 33479602526
e-mail : gretaca@ac-grenoble.fr
www.gretasavoie.fr

SNTF / DSF – Syndicat National des Téléphériques de France

Alpespace , bâtiment Annapurna
24, rue St Exupéry
73800 FRANCLIN, FRANCE
Personne de contact: Serge RIVEILL
e-mail : s.riveill@sntf.org
Tél :00 33479266070
Fax :00 33479960871
www.sntf.org

ADSP – Association nationale des Directeurs de Pistes et de la sécurité de stations de sport d'hiver

SPVB, La Croisette
73440 Les Menuires , FRANCE
Personne de contact: Christian HOTTEGINDRE
e-mail : adsp.france@valleedesbelleville.fr
Tél : 00 33 479006447
e-mail : adsp.france@valleedesbelleville.fr
www.adsp.org

REGIE DES PISTES DE VAL D'ISERE

Mairie de Val d'Isère
BP 260 73155 VAL D'ISERE Cedex
Personne de contact: Jean lou COSTERG
e-mail : services.pistes@valdisere.fr
Tél : + 33 479060210
Fax : + 33 479061880
e-mail : services.pistes@valdisere.fr
www.valdisere.com

България

ЦЕНТЪР ЗА РАЗВИТИЕ И ВНЕДРЯВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКИ ПРАКТИКИ CENTRE POUR LE DEVELOPPEMENT ET L'INNOVATION

ул. „Красна китка“ №9, 1618, София, България
Лице за контакти: Цветелина Кънева
Tel: 00 359 888 783872
e-mail: drkaneva@abv.bg

НАЦИОНАЛНА СПОРТНА АКАДЕМИЯ „В. ЛЕВСКИ“ ACADEMIE NATIONALE DES SPORTS « V. LEVSKI »

Студентски град, 1700, София, България
Лице за контакти: проф. Даниела Дашева
Tel : 00 359 898 776595
e-mail : dani_dash@yahoo.com
Tel /Fax : 00 359 296 25148
e-mail : intrelations@nsa.bg

ПАМПОРОВО АД PAMPOROVO AD

ул. „Дунав“ №3, 4700, Смолян, България
Tel : +359 309 58518, fax : +359 309 58110,
Лице за контакти: Захари Шопов
Tel: 00 359 899 986712
e-mail : zshopov@pamporovoresort.com
www.pamporovoresort.com

Румъния

Universitatea Transilvania din Braşov

L'Universite Transilvania de Brasov
B-dul Eroilor nr.29 Brasov 500036 Roumanie
Personne de contact: Carmen BARNA
Tel: 00 40 268 413000
Fax: 00 40 268 474060
e-mail: carmenbarna@unitbv.ro
www.unitbv.ro

Asociația Națională a Salvatorilor Montani din România SALVAMONT

Association Nationale des Sauveteurs en Montagne de Roumanie SALVAMONT

Adresse : str. Ecaterina Varga nr. 23 cod 500003, Brasov,
Tel/Fax:+400268471517
www.osalvamont.ro
Personnes de contact :
Mircea OPRIS, President
Tel. : 0040726686690
Sabin CORNOIU, secrétaire général
Tel.: 0040722211042
sabin.cornoiu@cjgorj.ro

Asociația PARTENER-Grupul de Inițiativă pentru Dezvoltarea Locală

Association PARTENER-le Groupement d'Initiative pour le Développement Local

Str. Vasile Conta, nr. 42 700106 Iași România
Personne de contact: Cătălin ILAȘCU
Tel: 00 40 232 217884
Fax: 00 40 232 270502
e-mail: catalin@asociatia-partener.ro
www.asociatia-partener.ro

SC Ana Teleferic SA

Braşov -Poiana Braşov, Hotel SPORT
Personne de contact: Ion RUFĂ
Tel: 00 40 268 407330
Fax: 00 40 268 407332
e-mail: rufai@anateleferic.ro
www.anateleferic.ro

Този проект беше финансиран с подкрепата на Европейската Комисия.

Тази публикация касае само нейния автор и Комисията не поема отговорност за това, как ще се използва информацията, която се съдържа в нея.